

اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان لرستان
اداره آموزش، ترویج و مشارکت های مردمی

سازمان جهاد کشاورزی استان لرستان
مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

خشکسالی

خشکسالی به عنوان بی سرو صدا ترین بلایای طبیعی در مقابل سیلاب بعنوان یکی از پر صدا ترین بلایای طبیعی قرار گرفته است .
در حالی که خطرو خسارتهای ناشی از خشکسالی به مراتب بیشتر از سایر بلایای طبیعی است .

بطور کلی برای جلوگیری از پیشرفت بحران آب و خشکسالی راه کارهایی توصیه می شود که عبارتند از :

- آگاه سازی عمومی و مشارکت مردم در برنامه ریزی و مدیریت آب خصوصاً در بین زنان خانه دار
- توجه به عرضه و تقاضا در کل چرخه ی آب
- استفاده از روش های نوین آبیاری و کم آبی مانند آبیاری قطره ای و بارانی
- بکارگیری تجربه های کشورهای موفق در زمینه ی کشاورزی
- ساخت سدهای جدید و اصلاح و احداث شبکه
- بررسی شکستگی های شبکه ها برای جلوگیری از اتلاف آب

دلایلی کاهش آب اقیانوسها و ایجاد خشکسالی

- ۱- تغییرات اخیر در میزان بارندگی ها علت اصلی این موضوع است .
- ۲- تغییر در کاربری زمین و دست بردن انسان در طبیعت یکی دیگر از دلایل کمبود آب است .
- ۳- ذرات گردوغبار ناشی از فعالیتهای انسانی باعث کاهش قدرت نور خورشید شده و از میزان تبخیر می کاهد و با کم شدن تبخیر بارندگی هم کم می شود .
- ۴- از بین رفتن جنگلها و پوشش گیاهی که این امر باعث می شود آب باران در زمین ذخیره نشده و بصورت رواناب و سیلاب روی سطح زمین جاری شده و هدر می رود .

بطور کلی خشکسالی از دو قسمت تشکیل شده :

- ۱- آب و هوایی که منجر به کاهش بارش و آب قابل دسترسی می شود .
- ۲- تقاضای زیاد برای مصرف آب معمولاً در برخورد با پدیده خشکسالی عمده فعالیت خود را جزء دوم یعنی کاهش تقاضا برای مصرف کنندگان آب متمرکز می کنند .

خشکسالی ها و بحران جدی کمبود ذخایر آب زیر زمینی:

با توجه به بحران کسری آب منابع زیر زمینی، خطر بسیار جدی منابع آبی را تهدید می کند و سالانه برای بهره برداری از چاههای آب هزار و دویست کیلومتر کف شکنی می شود. با افزایش عمق چاه ها کیفیت آب به شدت کاهش یافته و به جای آب شیرین آب شور جایگزین آن شده، که این آب شور خاکهای کشاورزی را تخریب می کند.

• مهمترین مشکلی که در مدیریت منابع آب زیر زمینی داریم، برداشت بیش از حد ظرفیت از این منابع است، به طوریکه هم اکنون حدود شش میلیارد مترمکعب در سال از منابع آب زیر زمینی بیشتر از ظرفیت برداشت می شود.

• وجود چاه های غیر مجاز از دیگر عوامل بحران کسری ذخایر آب زیر زمینی است و باید برای بستن چاه های غیر مجاز سریعاً چاره جویی کرد

- ورود فاضلابها به منابع آب کشور از دیگر عوامل تهدید کننده منابع آب زیر زمینی است.
- استمرار خشکسالی ها یکی دیگر از عوامل کاهش منابع آب زیر زمینی است.

۱۵ سال است که کشور در خشکسالی مستمر قرار دارد، کاهش میزان بارشهای طولانی در کشور سبب کاهش کیفیت منابع آب های روان و رودخانه های کشور از جمله کارون شده، به طوریکه امکان استفاده از آب این رودخانه برای ساکنان اطراف آن به حداقل رسیده و وزارت نیرو ناچار شده برای تأمین آب مردم این منطقه از کرخه خط لوله انتقال احداث کند.

از اقدامات وزارت نیرو برای حفاظت از ذخایر آب زیر زمین:

- مسدود کردن چاههای غیر مجاز، محدود کردن برداشت آب در چاه های مجاز و تجدید نظر درباره ی برداشت آب از چاه هایی را که پروانه های آن ها در گذشته صادر شده است.
- ورود فاضلابها به منابع آبی کشور از دیگر عوامل تهدید کننده منابع آب زیر زمینی است.

طبق بررسی کارشناسان ذخایر آب شیرین جهان هر سال کاهش میابد و تا ۲۵ سال دیگر نیمی از جمعیت جهان بامشکل کمبود و قطعی آب شیرین مواجه خواهند بود. اکنون هم یک سوم جمعیت جهان در نقاطی زندگی می کنند که آب کافی ندارند.

هر کدام از ما موظف هستیم که قطره آبی در هیچ گوشه ای از این کشور بیهوده هدر نرود و باید چگونگی مصرف آب و فعالیتهای شخصی و روزانه و در راستای صرفه جویی از آب دلسوزانه و مسئولانه عمل کنیم.

